

Η παιδική ηλικία του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης

/ Ορθόδοξες Προβολές

Του Ηλία Βουλγαράκη / Στιγμιότυπα από την εποχή τῶν Πατέρων, Ἔκδ. Ἀρμός

Τὴν ἀταξία αὐτὴ τοῦ ἁγ. Γρηγορίου μᾶς τὴ διηγεῖται ὁ ἴδιος. Καί τὴ διηγεῖται σὲ ὁμιλία τοῦ μέ ἀφορμὴ τὴ μνήμη τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, ὅχι μόνο ἐπειδὴ ἡ παιδικὴ τοῦ ἀταξία συνδέεται μέ τὴν ἐπέτειο αὐτὴ, ἀλλὰ καί μέ τὸν σκοπὸ νὰ τιμήσει τοὺς Μάρτυρες καί νὰ οἰκοδομήσει τό πολυάριθμο ἀκροατήριό του.

Ἡ ἀταξία τοῦ συνδέεται ἄμεσα μέ τὴ μητέρα τοῦ Ἑμμέλια. Τό μικρὸ ἱστορικὸ ἔχει ὡς ἐξῆς: ἡ μητέρα τοῦ Γρηγορίου προερχόταν ἀπὸ οἰκογένεια πού συνδύαζε τὴν εὐσέβεια, τὴν κοινωνικὴ προβολή καί τὴ μεγάλη κτηματικὴ περιουσία, ἓνα μέρος τῆς ὁποίας βρισκόταν στὴν Ἀρμενία. Ἡ ζωὴ τῆς ἦταν ἀφιερωμένη στὴν ἐπιτέλεση ἀγαθοεργῶν σκοπῶν, τοὺς ὁποίους πολλαπλασίασε μετὰ τὸν θάνατο τοῦ συζύγου τῆς.

Ένας από τούς αγαθοεργούς σκοπούς της ήταν καί ἡ φροντίδα της γιά τήν τιμή τῆς μνήμης τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, πού θανατώθηκαν τό 320 στή Σεβάστεια τῆς Ἀρμενίας. Συγκεκριμένα ἡ Ἐμμέλια φρόντισε νά συγκεντρώσει τά ὀσᾶ τῶν μαρτύρων σέ εἰδική θήκη (λάρνακα), νά τήν τοποθετήσῃ σέ ἕναν ναῖσκο (σηκό), καί νά ἐγκαινιάσῃ «τήν ἐπί τοῖς λειψάνοις πανήγυριν τήν πρώτην».

Ὁ χρόνος πού ἔγινε τό πανηγύρι πρέπει, σύμφωνα μέ τά λόγια τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, νά τοποθετηθεῖ λίγα ἔτη μετά τό 345, δηλαδή 25-30 περίπου χρόνια μετά τήν ἐκδημία τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων. Τό συμπέρασμα αὐτό συνάγεται ἀπό δύο ἐνδεχομένης ἀξίας στοιχεῖα. Τό πρῶτο συνδέεται μέ τό γεγονός ὅτι δέν ἀναφέρεται σύμπραξη τοῦ συζύγου τῆς Ἐμμελίας στό ἱερό αὐτό ἔργο. Θυμίζουμε ὅτι ὁ σύζυγος πρέπει νά πέθανε λίγο μετά τό 345. Τό δεύτερο στοιχεῖο στηρίζεται στήν ὁμολογία τοῦ ἰδίου τοῦ ἁγ. Γρηγορίου ὅτι, τότε πού συνέβη ἡ πρώτη «πανήγυρης», ὅπου καί διέπραξε τή σχετική ἀταξία, ἦταν «ἔτι νέος». Ἐπειδή στόν θάνατο τοῦ πατέρα του ὁ ἁγ. Γρηγόριος ἦταν λίγο μεγαλύτερος ἀπό 10 ἐτῶν, μποροῦμε νά ὑποθέσουμε ὅτι ἡ ἡλικία τοῦ Γρηγορίου στά ἐγκαίνια τῆς τιμῆς τῶν λειψάνων τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων θά ἦταν γύρω στά 15 χρόνια.

Καιρός νά δοῦμε τώρα τό σχετικό περιστατικό, σύμφωνα μέ τή μαρτυρία τοῦ ἁγ. Γρηγορίου. Ἀπό τά λεγόμενά του συνάγεται ὅτι ἡ μητέρα του εἶχε τήν εὐθύνη γιά τή διοργάνωση τῆς γιορτῆς. Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή συνέστησε στόν νεαρό Γρηγόριο νά ἔρθῃ μαζί της, γιά νά παρακολουθήσῃ ὅσα θά διαδραματιστοῦν. Φαίνεται ὅτι ὁ Γρηγόριος στεκόταν κάπως μακριά ἀπό τέτοιες ἐκδηλώσεις, ἀκόμη κι ἂν ἐπρόκειτο νά μετάσχῃ ἀνεπίσημα, μαζί μέ τόν κοινό λαό. Ἄπειρος ἀπό τέτοια πράγματα, τοῦ κακοφάνηκε ἡ πρόταση τῆς μητέρας του, πολύ δέ περισσότερο ἐπειδή ἔπρεπε νά γίνουν ὅλα γρήγορα. Γκρίνιαξε μάλιστα στή μητέρα του, πού ὄχι μόνο δέν ἀνέβαλε τό πανηγύρι γι' ἀργότερα ἀλλά, παρά τίς τόσες φροντίδες γιά τήν ὀργάνωση, τό μετέφερε πιό νωρίς.

Τελικά όμως, καί παρά τή γκρίνια του, πήρε τόν δρόμο γιά τόν τόπο πού θά γινόταν ή τελετή. Όταν έφτασε στόν προορισμό του, είχε ήδη αρχίσει ή όλονυκτία, πού γινόταν στόν κήπο, δηλαδή εκεί πού βρίσκονταν τά λείψανα τών μαρτύρων. Ό νεαρός Γρηγόριος, αντί νά παρακολουθήσει τήν ιερή ακολουθία, μπήκε στό παρακείμενο σπίτι, διάλεξε ένα δωμάτιο καί έπεσε νά κοιμηθεῖ. Γρήγορα τόν πήρε ό ύπνος. Τότε είδε τό έξής όνειρο: Ήθελε δῆθεν νά μπει στόν κήπο, όπου τελείτο ή όλονυκτία. Προχώρησε πρός τήν είσοδο τοῦ κήπου, αλλά ή είσοδος είχε καταλειφθεῖ από ένα πλήθος στρατιωτῶν. Στήν προσπάθειά του νά περάσει μέσα οἱ στρατιῶτες σηκώθηκαν, πρόβαλαν άπειλητικά τά ραβδιά τους καί τοῦ έμπόδισαν τήν είσοδο. Κινδύνεψε μάλιστα νά χτυπηθεῖ, αν δέν μεσολαβοῦσε κάποιος από τούς στρατιῶτες, πού φαινόταν πιό φιλόφρωνος.

Τή στιγμή εκείνη ξύπνησε. Ξαφνιασμένος από τό όνειρο άναλογίστηκε αὐθόρμητα τή συμπεριφορά πού έδειξε στή μητέρα του. Ταυτόχρονα πήρε τό μήνυμα πού τοῦ έδωσαν οἱ στρατιῶτες, οἱ όποῖοι δέν ἦσαν άλλοι παρά οἱ Τεσσαράκοντα Μάρτυρες, καί φοβήθηκε. Τότε ξέσπασε σέ λυγμούς γιά τήν προηγούμενη συμπεριφορά του. Άμέσως κατέβηκε κάτω στόν κήπο καί έχυσε πικρά δάκρυα πάνω στή θήκη τών λειψάνων, ένῶ συγχρόνως παρακαλοῦσε τόν Θεό νά τόν συγχωρήσει καί ζητοῦσε από τούς άγίους στρατιῶτες νά τοῦ δώσουν «άμνηστία».

ΠΗΓΗ: www.agiazoni.gr

ΦΩΤΟ: saint.gr